

Uchwała Nr XI/26/2025
Rady Dzielnicy Matarnia
z dnia 11 grudnia 2025 roku

w sprawie stanowiska dotyczącego projektu uchwały Rady Miasta Gdańska o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Firoga – cmentarz na południe od ul. Słowackiego”

Na podstawie § 15 ust. 1 pkt 25 Statutu Dzielnicy Matarnia, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr LII/1189/14 Rady Miasta Gdańska z dnia 24 kwietnia 2014 roku w sprawie uchwalenia Statutu Dzielnicy Matarnia (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z dnia 29 maja 2014 r., poz. 2006 z późn. zm.),

Uchwala się, co następuje:

§ 1

Rada Dzielnicy Matarnia wyraża zdecydowany sprzeciw wobec sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Firoga – cmentarz na południe od ul. Słowackiego”.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Dzielnicy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Dzielnicy Matarnia
Agata Winkiewicz

Uzasadnienie do Uchwały Nr XI/26/2025

Rady Dzielnicy Matarnia
z dnia 11 grudnia 2025 roku

Rada Dzielnicy Matarnia, po zapoznaniu się z projektem uchwały Rady Miasta Gdańska o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **„Firoga – cmentarz na południe od ul. Słowackiego”**, wyraża zdecydowany i jednoznaczny sprzeciw wobec proponowanej lokalizacji cmentarza, uznając ją za rozwiązanie niekorzystne zarówno dla miasta Gdańska jako całości, jak i w sposób szczególny – dla mieszkańców dzielnicy Matarnia.

W toku prac nad stanowiskiem Rada zapoznała się z licznymi sygnałami, opiniami i korespondencją mieszkańców dzielnicy Matarnia, które jednoznacznie wskazują na brak społecznej akceptacji dla planowanej inwestycji oraz na poważne zagrożenia dla jakości życia, środowiska i ładu przestrzennego.

Brak równego traktowania mieszkańców i pozorność dialogu społecznego

Po tym, jak w 2018 r. Miasto Gdańsk wycofało się z realizacji cmentarza przy Obwodnicy Trójmiasta w Matarni, na terenie działek od strony Złotej Karczmy, ze względu na sprzeciw i spór z organizacjami działkowców, Miasto nie podjęło analogicznych działań dialogowych wobec mieszkańców dzielnicy Matarnia.

Unikając konfliktu z jedną, dobrze zorganizowaną grupą interesu, Miasto przenosi problem w inne miejsce tej samej dzielnicy, nie prowadząc rzetelnych konsultacji społecznych, nie analizując realnych skutków inwestycji dla mieszkańców i nie podejmując z nimi rzeczywistej dyskusji. Takie działanie narusza zasady partycypacji społecznej, równego traktowania mieszkańców oraz podważa zaufanie do procedur planistycznych.

Sygnalizowanie rezygnacji z rozwoju infrastrukturalnego miasta

Matarnia pełni funkcję jednego z kluczowych węzłów transportowych miasta – obsługuje port lotniczy, obwodnicę, centra logistyczne oraz intensywny ruch tranzytowy. Dokładanie w tym miejscu kolejnej inwestycji generującej wzmożony ruch, bez realnej poprawy układu drogowego, pogłębia istniejące problemy zamiast je rozwiązywać.

Proponowana lokalizacja cmentarza w Matarni wysyła jednoznaczny sygnał, że Miasto Gdańsk nie poszukuje rozwiązań sprzyjających długofalowemu, zrównoważonemu rozwojowi infrastrukturalnemu, lecz próbuje lokować kolejne uciążliwe funkcje komunalne w dzielnicy, która już obecnie jest skrajnie przeciążona komunikacyjnie. Jednocześnie Miasto nie podejmuje działań infrastrukturalnych w południowych dzielnicach, które rozwijają się najszybciej i najbardziej potrzebują inwestycji.

Realne alternatywy i brak presji czasowej

Zgodnie z informacjami Biura Rozwoju Gdańska, rezerwy terenowe miasta przeznaczone pod cmentarze wystarczą co najmniej do 2045 roku. Oznacza to, że Miasto dysponuje wystarczającym czasem, aby odpowiedzialnie zaplanować rozwój infrastruktury oraz przygotować właściwe lokalizacje dla przyszłych inwestycji cmentarnych. Jedną z takich lokalizacji jest wcześniej rozważana działka w rejonie Św. Wojciecha. Argumentacja Miasta, że brak infrastruktury drogowej wyklucza tę lokalizację, rodzi poważne wątpliwości, czy oznacza to, że przez najbliższe kilkanaście lub kilkadziesiąt lat Miasto nie zamierza rozwijać infrastrukturalnie południowej części Gdańska, która jednocześnie rozwija się najszybciej i jest najbardziej zaniedbana pod względem inwestycji drogowych.

Przewaga lokalizacji w Św. Wojciechu nad Matarnią

Działka w Św. Wojciechu jest większa niż teren planowany w Matarni, co zapewnia znacznie większą i bezpieczniejszą rezerwę terenową na przyszłość. Jest ona ponadto sklasyfikowana jako „pole”, co oznacza, że nie wymaga kosztownej i nieodwracalnej ingerencji w środowisko, w przeciwieństwie do lokalizacji w Matarni, gdzie realizacja inwestycji wiązałaby się z koniecznością wycinki około 44 hektarów lasu.

Utrata funkcji ochronnej terenu leśnego i sprzeczność z polityką „zielonego miasta”

Planowany obszar pełni kluczową rolę jako naturalna bariera akustyczna i ekologiczna oddzielająca osiedle 40-lecia PRL (ul. Kadetów, Elewów, Podchorążych) od Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy. To dzięki temu lasowi osiedle zostało wyłączone z Obszaru Ograniczonego Użytkowania lotniska.

Miasto Gdańsk deklaruje, że jest „miastem zielonym” i „zielonymi płucami regionu”, tymczasem planowana inwestycja prowadzi do likwidacji kluczowej bariery chroniącej mieszkańców przed hałasem i zanieczyszczeniami. Miasto samo wskazuje, że jednym z obszarów o najwyższych przekroczeniach norm hałasu jest ul. Nowatorów, co wynika z braku skutecznych zabezpieczeń akustycznych od strony lotniska. Wycięcie 44 ha lasu doprowadziłoby do dalszego pogorszenia warunków akustycznych i środowiskowych w tej części dzielnicy. Usunięcie tak rozległego obszaru zieleni oznaczałoby utratę naturalnej ochrony przed hałasem i zanieczyszczeniami, co pozostaje w sprzeczności z deklarowaną przez Miasto polityką ochrony zieleni oraz poprawy klimatu akustycznego.

Kumulacja oddziaływań: lotnisko, nowa droga wojewódzka i cmentarz

Rada Dzielnicy Matarnia zwraca uwagę, że w dniu 19 grudnia Zarząd Dróg Wojewódzkich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego ogłosił przetarg na opracowanie dokumentacji Studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego wraz z materiałami do decyzji środowiskowej dla zadania pn. „Budowa drogi wojewódzkiej od węzła Miszewo Obwodnica Metropolitalna Trójmiasta do Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy”.

Planowane połączenie spowoduje znaczący wzrost ruchu drogowego oraz hałasu, który będzie kierowany do lotniska, a następnie przez dzielnicę Matarnia w stronę Gdańska. W połączeniu z funkcjonowaniem portu lotniczego oraz planowaną wycinką lasu ochronnego prowadzi to do kumulacji negatywnych oddziaływań środowiskowych i akustycznych, które nie zostały dotychczas przeanalizowane łącznie.

Realizacja tych inwestycji jednocześnie sprawi, że Matarnia stanie się obszarem pozbawionym jakiegokolwiek skutecznej ochrony przed hałasem lotniczym i drogowym, co stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i komfortu życia mieszkańców.

Sprzeczność z zasadami racjonalnego planowania przestrzennego oraz regulacjami Obszaru Ograniczonego Użytkowania (OOU)

Zasady racjonalnego planowania przestrzennego wskazują, że cmentarze powinny być lokalizowane w miejscach spokojnych, o niskiej presji komunikacyjnej, z dala od intensywnego ruchu drogowego i lotniczego, w relatywnej bliskości skupisk ludności, które będą z nich korzystać, a także z zachowaniem zieleni pełniącej funkcje ochronne. Proponowana lokalizacja przy ul. Firoga nie spełnia żadnego z powyższych kryteriów.

Teren ten znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy i pozostaje w strefie oddziaływania hałasu lotniczego, objętej regulacjami Obszaru Ograniczonego Użytkowania. Regulacje OOU mają na celu ograniczanie konfliktów pomiędzy różnymi funkcjami przestrzeni oraz minimalizowanie negatywnych oddziaływań środowiskowych, w szczególności hałasu. Choć obowiązujące przepisy nie wprowadzają bezpośredniego zakazu lokalizowania cmentarzy na obszarach objętych OOU, utrwalona praktyka planistyczna oraz zasady ładu przestrzennego jednoznacznie wskazują, że obiekty wymagające ciszy, spokoju i szczególnego charakteru miejsca nie powinny być sytuowane w strefach intensywnego oddziaływania akustycznego.

Lokalizacja cmentarza w takim otoczeniu prowadzi do powstania trwałego konfliktu funkcjonalnego, narusza zasadę proporcjonalności oraz zasadę zrównoważonego rozwoju, a także pozostaje w sprzeczności z podstawową funkcją cmentarza jako miejsca ciszy, zadumy i godnego sprawowania kultu pamięci osób zmarłych.

Niekorzystne sąsiedztwo lotniska i naruszenie prawa do godnego pochówku

Cmentarz jest miejscem o szczególnym charakterze społecznym i kulturowym, przeznaczonym do sprawowania kultu pamięci osób zmarłych, zadumy oraz przeżywania żałoby przez ich bliskich. Z tego względu jego lokalizacja powinna zapewniać możliwie wysoki poziom ciszy, spokoju i powagi.

Proponowana lokalizacja cmentarza w bezpośrednim sąsiedztwie lotniska oraz infrastruktury transportowej budzi poważne wątpliwości. Regularne starty i lądowania samolotów, przejazdy kolei metropolitalnej oraz intensywny i stale rosnący ruch samochodowy powodują stały hałas i zakłócają atmosferę skupienia. Takie uwarunkowania mogą w praktyce uniemożliwiać realizację podstawowej funkcji cmentarza jako miejsca ciszy i zadumy.

Należy podkreślić, że poszanowanie godności człowieka, wyrażone w Konstytucji RP, obejmuje również sposób traktowania osób zmarłych oraz prawo ich bliskich do godnego przeżywania żałoby i kultu pamięci. Lokalizacja cmentarza w miejscu narażonym na ciągłe uciążliwości komunikacyjne stoi w sprzeczności z tymi wartościami oraz z powszechnie przyjętymi zasadami sytuowania cmentarzy.

W związku z powyższym zasadnym jest ponowne rozważenie proponowanej lokalizacji i wybór miejsca, które w większym stopniu zapewni odpowiednie warunki do sprawowania kultu pamięci, szacunku dla zmarłych oraz komfort psychiczny osób odwiedzających groby swoich bliskich.

Brak rozwiązań kompensacyjnych i zabezpieczeń

Miasto nie przedstawiło żadnych kompleksowych działań kompensacyjnych ani planów zabezpieczenia mieszkańców przed pogorszeniem warunków akustycznych i środowiskowych. Nie wskazano rozwiązań takich jak ekrany akustyczne, nowe pasy zieleni czy inne środki minimalizujące skutki planowanych inwestycji. Całość negatywnych konsekwencji zostaje przerzucona na mieszkańców dzielnicy.

Ryzyko paraliżu komunikacyjnego

Bezpośrednio przy działce przebiega jedna z najważniejszych arterii miasta – ul. Słowackiego – łącząca lotnisko z Trójmiastem. W okresie Świąt Zmarłych oraz weekendów ruch przy cmentarzach znacząco wzrasta. W tym miejscu zamknięcie lub ograniczenie ruchu jest niemożliwe, gdyż sparaliżowałoby funkcjonowanie lotniska, transport publiczny i dojazd do osiedli Matarni. Powstanie cmentarza doprowadziłoby do powtarzalnych korków i paraliżów komunikacyjnych

Brak odpowiednich dojazdów

Obecnie do planowanego terenu prowadzą jedynie dwa dojazdy: ul. Szybowcowa oraz wjazd przy stacji BP i wiadukt nad linią Pomorskiej Kolei Metropolitalnej od ul. Budowlanych. Ulica Szybowcowa nie jest przygotowana na intensywne prace budowlane, wywóz drewna ani późniejszy ruch związany z funkcjonowaniem cmentarza. Dodatkowo na mapach (np. Google) błędnie oznaczono przejazd Szybowcową do ul. Budowlanych, który faktycznie nie istnieje. W rejonie starych torów znajduje się brama Pogotowia Lotniczego, którego dojazd mógłby zostać zablokowany przez prace budowlane i późniejszy ruch cmentarny. Brak odpowiedniej infrastruktury drogowej oraz ryzyko blokowania dojazdu służbom ratunkowym stanowi poważny argument przeciwko lokalizacji cmentarza w tym miejscu.

Głos społeczności lokalnej

Sprzeciw wobec planów lokalizacji cmentarza został jednoznacznie i szeroko wyrażony przez mieszkańców dzielnicy Matarnia. W zgłaszanych opiniach mieszkańcy wskazują na poważne obawy związane z planowaną wycinką lasu, która obecnie pełni funkcję naturalnej bariery akustycznej i ochronnej. Podnoszone jest również ryzyko dewastacji lokalnych dróg oraz dalszego pogorszenia bezpieczeństwa komunikacyjnego w rejonie inwestycji, już dziś obciążonym intensywnym ruchem.

Mieszkańcy zwracają uwagę na potencjalne zagrożenia dla lokalnego ekosystemu, w tym dla wód gruntowych oraz jakości powietrza, a także na brak poszanowania dla dotychczasowych funkcji przyrodniczych i rekreacyjnych tego terenu. Wskazywany jest również negatywny wpływ planowanej inwestycji na zdrowie i komfort życia mieszkańców oraz na wartość okolicznych nieruchomości. Dodatkowo wśród mieszkańców pojawiają się uzasadnione wątpliwości co do rzeczywistych intencji realizacji inwestycji, w szczególności obawy, że odlesienie terenu może w przyszłości prowadzić do jego komercyjnego wykorzystania pod zabudowę magazynową lub usługową.

Uwzględniając powyższe argumenty, Rada Dzielnicy Matarnia stwierdza, że proponowana lokalizacja cmentarza:

- jest nieuzasadniona urbanistycznie i infrastrukturalnie,
- pogłębia istniejące problemy komunikacyjne i środowiskowe,
- prowadzi do kumulacji negatywnych oddziaływań,
- narusza zasady sprawiedliwości społecznej, zrównoważonego rozwoju i równego traktowania mieszkańców.

W związku z powyższym Rada Dzielnicy Matarnia wnosi o odstąpienie od procedowania MPZM „Firoga – cmentarz na południe od ul. Słowackiego” oraz o podjęcie rzeczywistych działań zmierzających do wyboru alternatywnej lokalizacji, która nie będzie generować konfliktów społecznych ani degradacji środowiska.